

21. IV. 1903 г.

гр. София

2 май 1943 г.

ГОЩЕ ДЪЛЧЕВЪ ЛИСТЪ

ИЗДАНИЕ НА ИЛИНДЕНСКАТА ОРГАНИЗАЦИЯ

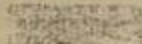
nr 3044 / 1962

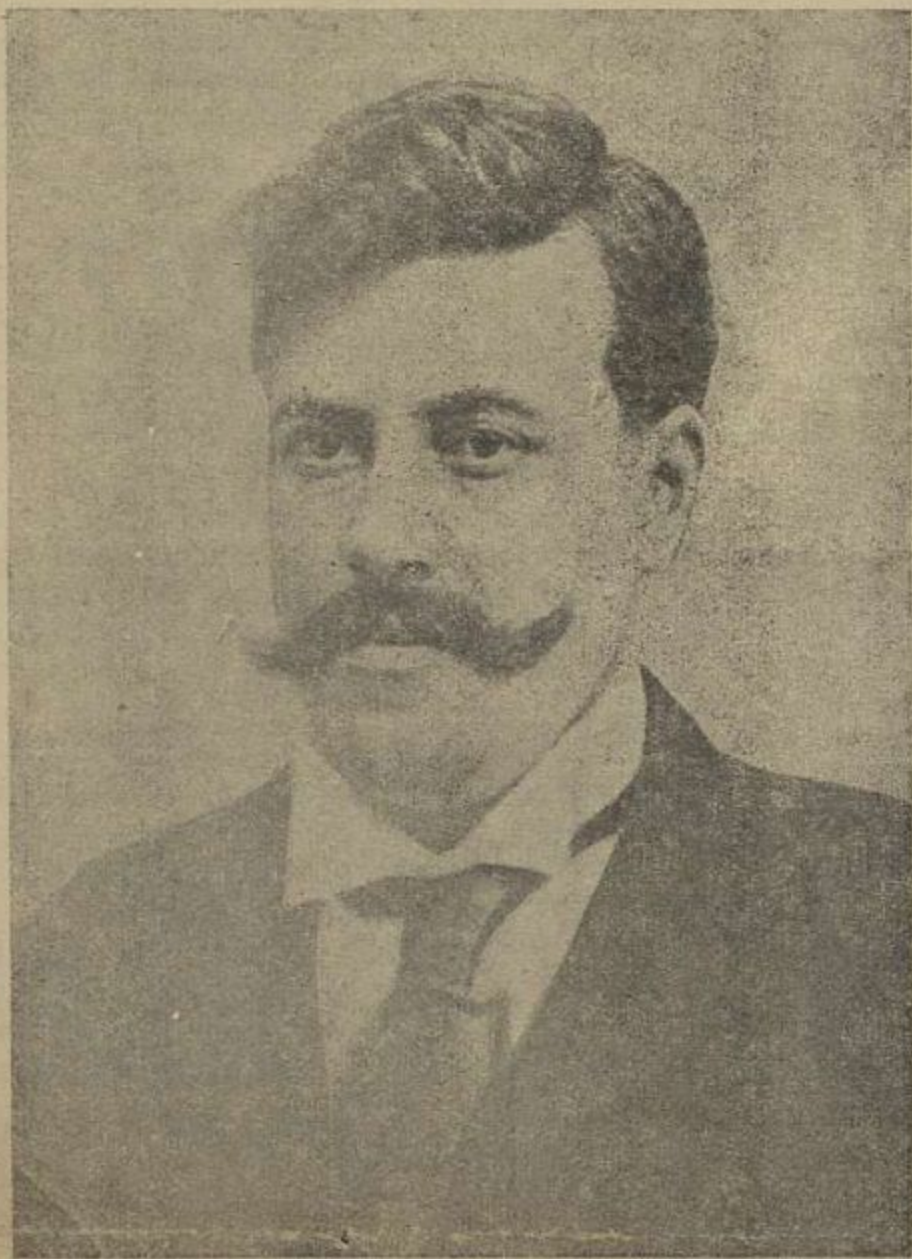
Редакторъ: КИРИЛЪ ХРИСТОВЪ — СОВИЧАНОВЪ

ЦЕНА 2 ЛВ

ГОЛУЕ

Фотографията не успѣ да ни завещае неговия истински ликъ. Не се намѣри и четка на художникъ да ни предаде усмивката и кроткия му погледъ. Близкитѣ и живитѣ му познати, обаче, не сж ги забравили. Защото тѣ отражаваха благородството на неговата велика душа.

Отъ тѣхъ лѣхаше кротость и чистосърдечие. Тѣ привличаха и вдъхваха довѣрие. Зарадъ това и прѣвъпжтъ срещнати събеседници слушаха съ спокойствие опасната му проповѣдь. А словото му, макаръ и не на голѣмъ ораторъ бѣ винаги топло, логично и убедително. То бѣ неговата вѣра и душа. То вливаше съживителенъ еликсиръ въ сърдцата и съвѣститѣ на слушателитѣ. Зарадъ това и поради факта че Гоце, въпрѣки честитѣ си стомашни страдания и обещаното за главата му злато отъ Султана, преброди на нѣколко пжти на дължъ и ширъ цѣла Македония и Одринско, броятъ на самообреклитѣ се на животъ и смъртъ въ нашето освободително дѣло растѣше всѣкидневно въ голѣми размѣри. Но все пакъ числото на увлѣклитѣ се въ борбата за свобода чрезъ личенъ контактъ съ него бѣ най-голѣмо въ Сѣрския революционенъ окръгъ. Тукъ той се вѣствяваше най-често. Тукъ всѣки осъзналъ се българинъ го познаваше, а въ Скрижово — даже и децата. Всѣки вторникъ въ Сѣресъ бѣ пазаренъ день. Погърчениятъ градъ, останалъ всрѣдъ море отъ чисто български селища, гъмжеше отъ наши селяни. Тѣ тукъ и пазаруваха и политиканствуваха. Най-често, обаче, и то дълго следъ смъртта на Гоце, разговоритѣ имъ подкачаха и свършваха съ неговото име. Отъ тѣхъ бликаше любовъ и изразъ на дълбока почитъ и благоговение предъ свѣтлата му паметъ. — „Блага душа бѣше той — мравка не настѣпваше“, казваха тѣ, или разсждаваха — „ако не бѣ напустналъ кжщитѣ въ които бѣ отседналъ съ придружаващитѣ го четници, не би загиналъ, както не загинаха, за щастие, успѣлитѣ да се подслонятъ въ една полуразрушена плѣзня неговии другари. Но . . . не му даваше сърдце да бжде изгорено селото и да се пролѣе кръвта на неговитѣ жители“.

И действително съвѣстѣта му би се ужасила предъ тая все пакъ станала драма веднага следъ неговата смъртъ. Гоцевото състрадание къмъ людскитѣ неволи обяснява до голѣма степенъ бѣгството на безитѣ, които той пленяваше един-

ствено за да получи откупъ срещу
тѣхната свобода. Пакъ поради това
и поради вѣрата му, че направено
добро може да събуди и закоравѣ-
ла съвѣсть, той се излъга и помил-
ва въ разни времена нѣколко гла-
ворѣзи и предатели, които статисти-
тѣ на революционната организация

осждаха на смъртъ. Пъкъ и последното му ходена въ Солунъ, освенъ разбирането, че чужденцитѣ биха се повече заинтересували отъ реда въ Македония, ако чрезъ разни атентати се уязвятъ тѣхни лични интереси, се обяснява пакъ до голѣма степенъ съ неговия трепетъ предъ една голѣма кървава баня при едно повсемѣстно възстание въ страната.

Въобще Гоце имаше темперамента и всички качества на единъ кроткъ и благъ апостолъ. Поради това той бѣ любимецъ на всички поробени българи. Неговата смъртъ дълбоко опечали цѣла Македония и Одринско. Но тжгата на сѣрчани като че ли бѣ още по-мжчно поносима, понеже мѣлвата сочеше между тѣхъ и единъ юда. Но за тѣхна честь и за честь на цѣлия български родъ здравата логика търси предателството другаде. До постжпването си въ военното училище Гоце бѣ ученикъ въ солунската гимназия. Тукъ, пъкъ и въ цѣлата близка и по-далечна околностъ на козмополитния градъ, неговиятъ ликъ бѣ познатъ на много инородци. Достатъчно е да се припомни факта, че при случайна среща кукушкиятъ кметъ, единъ богобоязливъ турчинъ, бѣ го позналъ, безъ да го предаде, за да допуснемъ, съ голѣма вѣроятностъ, чо по-късно другъ инородецъ при подобенъ случай е посочилъ дирята му на властѣта. Не трѣбва да се забравя, че и потерята по Гоце бѣ предводителствуванa отъ Тефииковъ, неговъ съученикъ отъ военного училище въ София.

Гоце си отиде много рано. Все-странното му значение, обаче, въ Македонското освободително дѣло е грамадно. Зарадъ това той остава въ историята вторъ Левски за българитѣ попаднали отново подъ робство следъ 1878 година. Нашата цель тукъ е да изтъкнемъ само нѣколко негови характерни черти и да подчертаемъ милата и похвална инициатива на илинденци и сѣрчани да се почете тържествено свѣтлата паметъ на Гоце по случай 40 години отъ смъртъта му ѝи то близо до неговото лобно мѣсто.

Д-ръ К. Д. Станишевъ